משניות מבוארות | מַסֶּכֶת נִדָּה פרק י

אין לְהַן אֶלָּא יום ראשון ויום שביעי בלבד, הַיְנוּ צְרִיכָה לִסְפּוֹר עוֹד חֲמִשָּׁה יָמִים. **רבי שִׁמְעוֹן אומר אין לָהֶם אֶלָּא יום שביעי בלבד,** דְּכִיוָן שֶׁבְּאַמְצַע לֹא בְּדָקָה לֹא מִחְשְׁבִינָן בְּדִיקָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁמָּא רָאוּ בֵּינְתַּיִים וְיִסְתְּרוּ סְפִירָה הָרִאשׁוֹנָה.

ד) הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנִּדָּה וְהַיּוֹלֶדֶת וְהַמְצוֹרָע שֶׁמֻּתָּר, וּמְטַמְּאִין בְּמַשָּׂא עַד שִׁימּוֹק הַבָּשָׂר. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, אַף נִדָּה אֶלָּא שֶׁמֻּתָּרֶת נִדָּה. ה) הָאִשָּׁה שֶׁמֻּתָּרֶת וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם, מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם, וּמְטַמְּאָה בְּאֹהֶל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם, מִפְּנֵי שֶׁנֶּעֱקָר מִשֶּׁמֻּתָּרֶת. וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בִּיוֹשֶׁבֶת עַל מַשְׁבֵּר וּמִתָּה וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם, שֶׁהִיא מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לְפִיכָךְ אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּאֹהֶל: ו בְּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טָהֹר, הָיְתָה מַעֲרָה מַיִם לַפֶּסַח. חֲזָרוּ וְאוֹמְרִים, הֲרֵי הִיא כְּמַגַּע מֵת בְּדִבְרֵי בֵית הִלֵּל. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, אַף כְּטֻמְאַת מֵת: ז וּמוֹדִים שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בְּמַעֲשֵׂר, וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה, וּמַקֶּפֶת וְקוֹרֵאתָה לָהּ שֵׁם. וְאִם בָּפַל מְרֻקָּה וּמִדַּם טָהֳרָהּ עַל כֹּסֶר שֶׁל תְּרוּמָה, שֶׁהוּא טָהוֹר: בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, צְרִיכָה טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה: ח הָרוֹאֶה יום אֶחָד עָשָׂר וְטָבְלָה לְעָרֶב וְשַׁמְּשָׁהּ, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מְטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב, וְחַיָּבִין בְּקָרְבָּן. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, פְּטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן. טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו וְשִׁמְּשָׁהּ אֶת בֵּיתָהּ וְאַחַר כָּךְ רָאָתָה, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מְטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וּפְטוּרִים מִן הַקָּרְבָּן. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, הֲרֵי זֶה גַּרְגֶּרֶן.

ד) הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנִּדָּה וְהַיּוֹלֶדֶת וְהַמְצוֹרָע שֶׁמֻּתָּר, וּמְטַמְּאִין בְּמַשָּׂא עַד שִׁימּוֹק הַבָּשָׂר. כְּגוֹן שֶׁמַּגַּע בְּמַשָּׂא אוֹ בְּאֹהֶל עִם מַת וְדַאי וְלֹא אָתוּ לְאַחְלוּפֵי עִם מִתְעַלֵּף. וּמִפְּרָשׁ בְּגֶמָרָא וְכִי מַת אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא, אֶלָּא מַאי בְּמַשָּׂא בְּאֶבֶן מִסְמָא, וְהֵיא אֶבֶן גְּדוֹלָה וּכְבֵדָה שֶׁאֵינָהּ מִטַּלְטֶלֶת, וְאִם הִיא מְנֻחַת עַל גַּבֵּי כֵלִים וּמַת מֻנָּח עֲלֶיהָ אֵין זֶה מַשָּׂא, שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ מִטַּלְטֶלֶת, וּשְׁאָר מִתִּים אֵינָן מְטַמְּאִין בְּאֶבֶן מִסְמָא, וּבְזֹב וּבְזָבָה הוֹאִיל וּמַחֲיֵּיהֶם מְטַמֵּא בְּאֶבֶן מִסְמָא מִשּׁוּם מוֹשֵׁב, גְּזוּז שֶׁמָּא יִתְעַלְּפוּ וּרְזוּמָה לְמַת וְאָתֵי לְטַהוֹרֵי בְּזָב מַחֲיֵּיהֶם. **עכו"ם שֶׁמֻּתָּר, טָהוֹר מִלְّטַמֵּא בְּמַשָּׂא.** אַף עַל פִּי שֶׁמַּחֲיֵּיהֶם כְּזָב הוּא, כֵּיוָן דְּמִדְּרַבָּנָן הוּא לֹא גְּזְרוּ עַל עכו"ם הַמַּת. **בית שַׁמַּאי אוֹמְרִים כָּל הַנְּשִׁים מֻתּוֹת נִדּוֹת הָיוּ** כָּל הַנָּשִׁים מְחֻזִּיקִים אוֹתָן בְּחֶזְקַת נִדּוֹת וּמִטַּבִּילִין כֵּלִים שֶׁהִיא עִמָּהֶם בְּשָׁעַת יְצִיאַת נִשְׁמָה, שֶׁבְּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מִטַּבְּלִין כֵּלִים עַל גַּבֵּי נִדּוֹת מֻתּוֹת וְהָיוּ נִדּוֹת חַיּוֹת מִתְבַּיְּשׁוֹת שֶׁאֲפִלּוּ בְּשָׁעַת מִיתָתָן הֵן מִשְׁנוֹת מִשֶּׁאֵר נָשִׁים, וְלֹכֵךְ גְּזְרוּ עַל כָּל הַנָּשִׁים מִפְּנֵי כְּבוֹד נִשְׁים נִדּוֹת חַיּוֹת. **וּבית הִלֵּל אומרים אין נִדָּה אֶלָּא שֶׁמֻּתֶּרֶת נִדָּה,** דְּלֵית לְהוּ הַאי תַּקָּנְתָּא. **ה) הָאִשָּׁה שֶׁמֻּתֶּרֶת וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם, מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם** שֶׁל נִדָּה. שֶׁדַּיָּן הַכְּתָם בְּמַשֶּׁהוּ, דְּאִי מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַת אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא בְּרִבְעִית. **וּמְטַמְּאָה בְּאֹהֶל,** אִם כָּל הָרִבְעִית יַחַד, דְּהָכִינוּ שֶׁיֵּשׁ דַּיָּן שֶׁיַּרְכָּם לְחוּמְרָא. **רבי יְהוּדָה אומר, אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם, מִפְּנֵי שֶׁנֶּעֱקָר מִשֶּׁמֻּתֶּרֶת.** וּמוֹדֶה **רַבִּי יְהוּדָה בִּיוֹשֶׁבֶת עַל מַשְׁבֵּר וּמִתָּה וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם שֶׁהִיא מְטַמְּאָה מִשּׁוּם כְּתֶם,** לְפִי שֶׁנֶּעֱקָר מִשֶּׁמֻּתֶּרֶת. **אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לְפִיכָךְ אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּאֹהֶל.** כֵּיוָן שֶׁנְّטַמְּאָה מִשּׁוּם דַּם לִדָּה, וְדַם לִדָּה אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִשּׁוּם אֹהֶל. **ו) בְּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טָהֹר שֶׁטְּבָלָה לְאַחַר שִׁבְעָה לְזָכָר אוֹ אַרְבָּעָה עָשָׂר לְנְקֵבָה, וְרָאָתָה גַּם דַּם טָהֹר. הָיְתָה מַעֲרָה מַיִם לַפֶּסַח,** מַיִם שֶׁיִּרְחֲצוּ אֶת בְּשַׂר הַפֶּסַח מִכְּלֵי לְכָלֵי, אֲבָל לֹא הָיְתָה טוֹבֶלֶת בְּמַיִם, דְּדִיקָה כְּטִבּוּלֹת וּלְא אָרוּ עַד שֶׁתְּבִיא קָרְבָּנוֹתֶיהָ בְּיוֹם אַרְבָּעִים לְזָכָר, וּבְיוֹם שְׁמוֹנִים לְנְקֵבָה. דְּהַכְתוּב מְשַׁלֵּשׁ גַּם בִּית הִלֵּל סְבְרֵי דְּמִטְּמְאִין מִדְּרַבָּנָן, גְּזוּרָה מִשּׁוּם חוֹתֵךְ אֶחָד עָשָׂר. אֲבָל לְעִנְיָן קָרְבָּן שֶׁהוּא חַיָּיב עָשָׂר, לֹא גְּזְרוּ. **טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,** דְּעִבְּדָה קְצָת שְׁמוּר **וּשְׁמְשָׁהּ אֶת בֵּיתָהּ, וְאַחַר כָּךְ רָאָתָה, בית שַׁמַּאי אומרים מְטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב** מִדְּרַבָּנָן, וְאֲפִלּוּ בּוֹעֶלֶת, גְּזֵרָה מִשּׁוּם תּוֹךְ אֶחָד עָשָׂר. **וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן,** דְּהָא עֲבָדָה שְׁמוּר, וְאַף עַל פִּי שֶׁחִזְּרָה וְרָאָתָה, אֵינוּ מְצַטְּרֵף. דְּתִחְתֹּךְ נִדָּה הַרֵי וְלֹא זִיבָה. **וּבית הִלֵּל אומרים הֲרֵי זֶה גַּרְגֶּרֶן,** מְהַמֵּר לְחִטּוֹא שֶׁמָּא יְרַגֵּיל בְּכָךְ גַּם תּוֹךְ אֶחָד

אֶלָּא שֵׁנִי, וְלֹכֵךְ יְכוֹלָה לִגְּעַ בַּמַּיִם. שֶׁהַמַּיִם הֵם חִלִּין, וְחִלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ לֵאוֹ כְּקֹדֶשׁ דָּמוּ, וּטְבוֹל יוֹם שֵׁנִי, וְאֵין שֵׁנִי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי בְּחִלִּין, וְהַזְּוָרָה הָיְתָה בִּשְׁתֵּים לְקֻדָּשִׁים הַחְמִירוּ שְׁדֵיהֶם כְּמַגַּע טֻמְאַת מֵת, וּלְחִלִּין לְקוּלָא כְּדִפְרִשְׁנוּ, זֶהוּ **כְּדִבְרֵי בית הִלֵּל. בית שַׁמַּאי אומרים, אַף כְּטֻמְאַת מֵת,** הַיְנוּ כְּמוֹ שֶׁטֻּמְאַת מֵת עוֹשֶׂה רִאשׁוֹן, דְּדָבְרֵי הוּא אַב הַטֻּמְאָה, אַף מַגָּעוֹ שֶׁל טְבוֹל יוֹם הֲוֵי רִאשׁוֹן וּמְטַמֵּא לְכֹלֵי שְׁמָעֲרָה מִיָּם לְסָפֵח. **ז) וּמוֹדִים בית שַׁמַּאי שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בְּמַעֲשַׂר** שֶׁנִּי כְּדֵין כָּל טְבוֹל יוֹם שֶׁאִם טָבַל וְעָלָה אוֹכֵל בְּמַעֲשַׂר, **וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה,** לוֹקֵחַת מִן הַעִסָּה וְאֵינָהּ קוֹרֵאת לָהּ שֵׁם וּמַנִּיחָהּ בַּכֵּלִי, וְאַף עַל גַּב דְּזוּגַעַת בְּהִעָסָה, דְּחִלִּין שֶׁהֵם טָבַל לְגַבֵּי חַלָּה שֶׁלֹּא הִפְרִישׁ חַלָּה מִהֵם, אֵין דַּיָּנוּ כְּחַלָּה, **וּמַקֶּפֶת** מַקְרֶבֶת הַכֵּלִי שֶׁהַנִּיחָה בְּתֹכָהּ הַחַלָּה, לְגַבֵּי כָּל הָעִסָּה, שֶׁמַּצּוּתָה לִתְרֹם מִן הַמּוּקָף. הַיְנוּ שֶׁיְּהֵא הַדָּבָר שְׁתוּרִים עָלָיו קָרוֹב לְהַחַלָּה. **וקוֹרֵאתָה לָהּ שֵׁם** חַלָּה, וְאָז אֵינָהּ נוֹגַעַת בּוֹ. **וְאִם בָּפַל מְרֻקָּה וּמִדַּם טָהֳרָהּ עַל כֹּסֶר שֶׁל תְּרוּמָה,** גַּם בְּזָה מוֹדִים בית שַׁמַּאי **שֶׁהוּא טָהוֹר,** דְּמִשְׁקָיוּ שֶׁל טְבוֹל יוֹם הוּטְהְרוּ הם. **בית שַׁמַּאי אומרים צְרִיכָה טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה.** כֵּיוָן שֶׁכָּל יְמֵי שֶׁלֹּא הָיְתָה אֵינָהּ מְטַהֶרֶת בְּתַרוּמָה, וְלָכֵן בְּלֵיל שְׁמוּנֵים שֶׁאָז נִתְּרָת לְתְרוּמָה, צְרִיכָה עוֹד פַּעַם טְבִילָה אַף הִיא כְּהֲבָנַת, וְאִם יִשְׂרָאֵלִית הִיא צְרִיכָה טְבִילָה לְבִיאַת מִקְדָּשׁ. כֵּיוָן שֶׁהִיא דְּעָתָה מִן הַמִּקְדָּשׁ וּמִן הַתְּרוּמָה. **וּבית הִלֵּל אומרים אֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה בְּאַחֲרוֹנָה,** וְסוֹמְכִין עַל טְבִילָה שֶׁבְּסוּף שְׁבוּעִים, אוֹ לְסוֹף שְׁבוּעַ. וְדַוְקָא לְתְרוּמָה וּלְבִיאַת מִקְדָּשׁ אֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה, אֲבָל לַאֲכִילַת קָדָשִׁים מוֹדֵי בית הִלֵּל שֶׁהִיא צְרִיכָה טְבִילָה אַחֲרֶת, דִּקְיָמְהָ לָן (חגיגה פרק ג משנה ג) הָאוֹנֵן וְהַמְחֻסָּר כִּפּוּרִים, הַיְנוּ שֶׁלֹּא הֵבִיא קָרְבָּנוֹתָיו, צְרִיכִין טְבִילָה לְקֹדֶשׁ, הַלְכָּךְ לְאַחַר שֶׁהֵבִיאָה כַּפָּרָתָהּ טוֹבֶלֶת לְקֹדֶשׁים. **ח) הָרוֹאָה יום אֶחָד עָשָׂר** הַיְנוּ יום אַחֲרוֹן שֶׁל יְמֵי זִיבָה, **וְטָבְלָה לְעָרֶב וְשִׁמְּשָׁהּ, בית שַׁמַּאי אומרים** הַבָּעַל וְהָאִשָּׁה **מְטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,** שֶׁזִּיעוּ כְּדֵין הַבָּא עַל שוֹמֶרֶת יום נְגֻעַ יום, דְּסְבְרֵי בית שַׁמַּאי הָרוֹאָה בְּיוֹם אֶחָד עָשָׂר צְרִיכָה שְׁמוּר יום נְגֻעַ יום, **וְחַיָּבִים בְּקָרְבָּן,** דְּדְבְרֵי הוּא כְּבוֹעֵל זָבָה. **בית הִלֵּל אומרים פְּטוּרִים מִן הַקָּרְבָּן.** דְּסְבִירָא לְהוּ יום אֶחָד עָשָׂר אֵינוּ בְּעֵי שְׁמוּר, כֵּיוָן שֶׁיּוֹם אַחֲרוֹן אֵינוֹ מִצְטָרֵף לְזִיבָה אֲפִלּוּ אִם תְּרָאָה בּוֹ מִתְּחִלַּת יְמֵי נִדָּה, וְלִגְנְיָן טֻמְאָה גַּם בית הִלֵּל סְבְרֵי דְּמִטְּמְאִין מִדְּרַבָּנָן, גְּזֵרָה מִשּׁוּם חוֹתֵךְ אֶחָד עָשָׂר. אֲבָל לְגְנְיָן קָרְבָּן שֶׁהוּא חַיָּיב עָשָׂר, לֹא גְּזְרוּ. **טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,** דְּעִבְּדָה קְצָת שְׁמוּר **וּשְׁמְשָׁהּ אֶת בֵּיתָהּ, וְאַחַר כָּךְ רָאָתָה, בית שַׁמַּאי אומרים מְטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב** מִדְּרַבָּנָן, וְאֲפִלּוּ בּוֹעֶלֶת, גְּזֵרָה מִשּׁוּם תּוֹךְ אֶחָד עָשָׂר. **וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן,** דְּהָא עֲבָדָה שְׁמוּר, וְאַף עַל פִּי שֶׁחִזְּרָה וְרָאָתָה, אֵינוּ מְצַטְּרֵף. דְּתִחְתֹּךְ נִדָּה הַרֵי וְלֹא זִיבָה. **וּבית הִלֵּל אומרים הֲרֵי זֶה גַּרְגֶּרֶן,** דְּבְכָל גַּם תּוֹךְ אֶחָד

וּמוֹדִים בְּרוֹאֶה בְּתוֹךְ אֶחָד עָשָׂר יום וְטָבְלָה לְעָרֶב וְשִׁמְּשָׁהּ, שֶׁמְּטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וְחַיָּבִין בְּקָרְבָּן. טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו וְשִׁמְּשָׁהּ, הֲרֵי זוֹ תַּרְבּוּת רָעָה, וּמִגְּנָן וּבְעִילָתָן תְּלוּיָה:

משניות מבוארות | מַסֶּכֶת מַכְשִׁירִין פרק א

בְּרוֹאֶה בְּתוֹךְ יום וְטָבְלָה לְעָרֶב וְשִׁמְּשָׁהּ. וּמוֹדִים בית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי שֶׁזִּיעוּ בְּקָרְבָּן, אֲפִלּוּ לֹא תִרְאֶה לְמָחָר. דְּהָא בְּעֵינָא שְׁמוּר וְזֹאת לֹא שְׁמָרָה כְּלָל, וּמִמְּצָא שֶׁבָּעֵל זָבָה קְטָנָה (רש"ב). **וְאִם טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו שֶׁמָּא תִרְאֶה, הֲרֵי זוֹ תַּרְבּוּת רָעָה,** שֶׁמָּא תִרְאֶה אַחַר כָּךְ וְתִצְטָרֵף. **וּמִגְּנָן** לְעִנְיָן טֻמְאָה וְטַהֲרָה, **וּבְעִילָתָן** לְעִנְיָן קָרְבָּן, **תְּלוּיָה,** אִם תִּרְאֶה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו הֲרֵי מִגְּנָן מִגַּע זָבָה וְנִטְמְאוּ וְחַיָּבִין קָרְבָּן בְּבְעִילָתָן, וְאִם לֹא תִרְאֶה, מִגְּנָן טָהוֹר וּפְטוּרִין מִקָּרְבָּן עַל בְּעִילָתָן. וְדֶבְרֵי טָהוֹרָה הִיא.

פֶּרֶק א כְּתִיב בְּתוֹרָה (ויקרא יא, לח) "וְכִי יִתַּן מַיִם עַל זָרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם", שֶׁאִין הָאוֹכֶל מְקַבֵּל טֻמְאָה עַד שֶׁיִּפֹּל עָלָיו אֶחָד מִשִّבְעָה מַשְׁקִין, וּסְימָנָךְ: ל"ד שמ"ט ד"ם, י"ן, ד"ם, שֶׁ"מְן, ל"בָב, ט"ל, דְּ"בַשׁ (דבורים), מ"ים. כְּמַפְרֵשׁ לְהַלָּן פֶּרֶק ו מִשְׁנָה ה, וְדִוְקָא כְּשֶׁהוּ לְתוֹשִׁין, אֲבָל פְּרוֹת מְחֻבָּרִין אֵינָם מְקַבְּלִים הַכְשֵׁר. שֶׁאִם אַתָּה אוֹמֵר פְּרוֹת מְחֻבָּרִין טְמֵאִין, תּוֹמֵאת אֶת הַכֹּל, שֶׁאִין לָךְ מְחֻבָּרִין שֶׁאֵין יְרָקִים מְצוּיִין שָׁם. וְדִרְשִׁינוּ כְּתִיב יִתַּן בְּלֹא וי"ו, וְקָרִינוּ יוּתַּן בּוּי"ו. דְּבְגִינְיָן יִתַּן דְּמִיָּא דְּיִתַּן, מַה יִתַּן הַיְנוּ מַדְעִיָּא, אַף יוּתַּן שֶׁנָּפַל מִעַצְמוֹ בְּגִינְיָן שֶׁיְּהֵא דַּעְתּוֹ עַל הַמַּשְׁקִין. וּמִדְּיוֹ דָּנוּ מְיָרֵי בְּמַשְׁקֶה זֹאת, בְּאֵיזֶה אֹפֶן נִכְשַׁר הָאוֹכֶל לְקַבֵּל טֻמְאָה. **א) כָּל מַשְׁקֶה** מִשְׁבֹּעָה מַשְׁקִין **שֶׁתִּחְלֹתוֹ לָרָצוֹן,** כְּגוֹן שֶׁהַנִּיחַ כֵּלִים תַּחַת הַצְּשָׁמִים, דְּנִיחָא לֵיהּ בְּמַשְׁקִין אֵלּוּ כְּדֵי לְהַדִּיחַ הַכֵּלִים, **אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפוֹ לָרָצוֹן,** כְּשֶׁנָּפְלוּ עַל הַפְּרוֹת בְּאֵין נִיחָא לֵיהּ בְּנִפְלָתָן, אֲפִלּוּ הָכִי הֲוֵי הַכְשֵׁר. **אוֹ אֲפִלּוּ שֶׁסּוֹפוֹ לָרָצוֹן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ לָרָצוֹן,** כְּגוֹן שֶׁנָּפְלוּ עַל הַפְּרוֹת וְהִדִּיחוּ אֶת הַכֵּלִים, **הֲרֵי זֶה בְּכִי יִתַּן,** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ כָּאן חֵלֶק שֶׁנִּיחָא לֵיהּ, הֲרֵי הַפְּרוֹת מְכַשְּׁרִין לְקַבֵּל טֻמְאָה מִכָּאן וְאֵילָךְ. וְכָל זֶה בְּנִפְלוּ מִשְׁקִין טְהוֹרִין, אֲבָל **מִשְׁקִין שֶׁנָּפְלוּ** עַל הַפְּרוֹת, **מְטַמְּאִין לָרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לָרָצוֹן,** דְּלֹא בְּעֵינָן נִיחָא לֵיהּ אֶלָּא כְּשֶׁבָּא הַמַּשְׁקֶה קֹדֶם לְטֻמְאָה, (ויקרא יא, לח) "וְכִי יִתַּן", וְהַדָּר (שם) "וְנָפַל מִנִּבְלָתָם", אֲבָל כְּשֶׁהַמַּשְׁקֶה וְהַטֻּמְאָה בְּאֵין נִיחָא לֵיהּ בְּעֵינָן דִּינְיָהוּ לֵיהּ, דְּהֵינוּ כְּשֶׁהַמַּשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁאֵז הַכְשֵׁר נִכְאָה, אֲבָל אִם בְּעֵינָן נִיחָא לֵיהּ. **ב) הַמְרִעִיד אֶת הָאִילָן, לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ שֶׁבֶּר** הַטֻּמְאָה, כְּגוֹן שֶׁהַנִּיחַ כֵּלִים תַּחַת הַצְּשָׁמִים, דְּדִיקָה כְּטִבּוּלֹת וּלְא אָרוּ עַד שֶׁתְּבִיא קָרְבָּנוֹתֶיהָ בְּיוֹם אַרְבָּעִים לְזָכָר, וּבְיוֹם שְׁמוֹנִים לְנְקֵבָה. דְּהַכְתוּב מְשַׁלֵּשׁ גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעִים לְזָכָר אוֹ בְּיוֹם שְׁמוֹנִים לְנְקֵבָה. דְּהַכְתוּב מְשַׁלֵּשׁ (ויקרא יב, ד) "בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע", וְקַיְמָהּ לָן בְּכָל קֹדֶשׁ לְרֻבּוֹת אֶת הַתְּרוּמָה, וְהֲרֵי שְׁנֵי וְשֵׁנִי אֵינוֹ מְטַמֵּא כְּלֵי אֶלָּא מַשְׁקִין, וְלֹכֵךְ לֹא תִגַּע בַּמַּיִם הוֹאִיל וְהֵן עֲשׂוּיִן לְרִחוּץ בָּהֶן הַפֶּסַח, וְחִלִּין מַעֲשֵׂי טָהוֹר וּפְטוּרִין מִקָّרְבָּן דְּמֵי. **חֲזוּ לוֹמַר הֲרֵי הִיא כְּמַגַּע טֻמְאַת מֵת לְקָדָשִׁים.** שֶׁטְּבוּל יוֹם דְּגוּנֵב בְּטֻמְאַת מֵת, שֶׁהוּא רִאשׁוֹן, וְדַוְקָא לְקָדָשִׁים, אֲבָל לְחִלִּין לֹא הֲוֵי טְבוּל יוֹם דְּגוּנֵב בְּטֻמְאַת מֵת לִהְיוֹת רִאשׁוֹן

עָשָׂר, אֲבָל לְעִנְיָן טֻמְאָה, טָהוֹר. **וּמודים** בית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּאי **בְּרוֹאֶה בְּתוֹךְ יום וְטָבְלָה לְעָרֶב וְשִׁמְּשָׁהּ, שֶׁמְּטַמְּאִין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וְחַיָּבִין בְּקָרְבָּן,** אֲפִלּוּ לֹא תִרְאֶה לְמָחָר. דְּהָא בְּעֵינָא שְׁמוּר וְזֹאת לֹא שְׁמָרָה כְּלָל, וּמִמְּצָא שֶׁבָּעֵל זָבָה קְטָנָה (רש"ב). **וְאִם טָבְלָה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו שֶׁמָּא תִרְאֶה, הֲרֵי זוֹ תַּרְבּוּת רָעָה,** שֶׁמָּא תִרְאֶה אַחַר כָּךְ וְתִצְטָרֵף. **וּמִגְּנָן** לְעִנְיָן טֻמְאָה וְטַהֲרָה, **וּבְעִילָתָן** לְעִנְיָן קָרְבָּן, **תְּלוּיָה,** אִם תִּרְאֶה בְּיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו הֲרֵי מִגְּנָן מִגַּע זָבָה וְנִטְמְאוּ וְחַיָּבִין קָרְבָּן בְּבְעִילָתָן, וְאִם לֹא תִרְאֶה, מִגְּנָן טָהוֹר וּפְטוּרִין מִקָּרְבָּן עַל בְּעִילָתָן. וְדֶבְרֵי טָהוֹרָה הִיא.

פֶּרֶק א כְּתִיב בְּתוֹרָה (ויקרא יא, לח) "וְכִי יִתַּן מַיִם עַל זָרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם", שֶׁאִין הָאוֹכֶל מְקַבֵּל טֻמְאָה עַד שֶׁיִּפֹּל עָלָיו אֶחָד מִשִּׁבְעָה מַשְׁקִין, וּסְימָנָךְ: ל"ד שמ"ט ד"ם, י"ן, ד"ם, שֶׁ"מְן, ל"בָב, ט"ל, דְּ"בַשׁ (דבורים), מ"ים. כְּמַפְרֵשׁ לְהַלָּן פֶּרֶק ו מִשְׁנָה ה, וְדִוְקָא כְּשֶׁהוּ לְתוֹשִׁין, אֲבָל פְּרוֹת מְחֻבָּרִין אֵינָם מְקַבְּלִים הַכְשֵׁר. שֶׁאִם אַתָּה אוֹמֵר פְּרוֹת מְחֻבָּרִין טְמֵאִין, תּוֹמֵאת אֶת הַכֹּל, שֶׁאִין לָךְ מְחֻבָּרִין שֶׁאֵין יְרָקִים מְצוּיִין שָׁם. וְדִרְשִׁינוּ כְּתִיב יִתַּן בְּלֹא וי"ו, וְקָרִינוּ יוּתַּן בּוּי"ו. דְּבְגִינְיָן יִתַּן דְּמִיָּא דְּיִתַּן, מַה יִתַּן הַיְנוּ מַדְעִיָּא, אַף יוּתַּן שֶׁנָּפַל מִעַצְמוֹ בְּגִינְיָן שֶׁיְּהֵא דַּעְתּוֹ עַל הַמַּשְׁקִין. וּמִדְּיוֹ דָּנוּ מְיָרֵי בְּמַשְׁקֶה זֹאת, בְּאֵיזֶה אֹפֶן נִכְשַׁר הָאוֹכֶל לְקַבֵּל טֻמְאָה. **א) כָּל מַשְׁקֶה** מִשִּׁבְעָה מַשְׁקִין **שֶׁתִּחְלֹתוֹ לָרָצוֹן,** כְּגוֹן שֶׁהַנִּיחַ כֵּלִים תַּחַת הַצְּשָׁמִים, דְּנִיחָא לֵיהּ בְּמַשְׁקִין אֵלּוּ כְּדֵי לְהַדִּיחַ הַכֵּלִים, **אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפוֹ לָרָצוֹן,** כְּשֶׁנָּפְלוּ עַל הַפְּרוֹת בְּאֵין נִיחָא לֵיהּ בְּנִפְלָתָן, אֲפִלּוּ הָכִי הֲוֵי הַכְשֵׁר. **אוֹ אֲפִלּוּ שֶׁסּוֹפוֹ לָרָצוֹן אַף עַל פִּי שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ לָרָצוֹן,** כְּגוֹן שֶׁנָּפְלוּ עַל הַפְּרוֹת וְהִדִּיחוּ אֶת הַכֵּלִים, **הֲרֵי זֶה בְּכִי יִתַּן,** כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ כָּאן חֵלֶק שֶׁנִּיחָא לֵיהּ, הֲרֵי הַפְּרוֹת מְכַשְּׁרִין לְקַבֵּל טֻמְאָה מִכָּאן וְאֵילָךְ. וְכָל זֶה בְּנִפְלוּ מִשְׁקִין טְהוֹרִין, אֲבָל **מִשְׁקִין שֶׁנָּפְלוּ** עַל הַפְּרוֹת, **מְטַמְּאִין לָרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לָרָצוֹן,** דְּלֹא בְּעֵינָן נִיחָא לֵיהּ אֶלָּא כְּשֶׁבָּא הַמַּשְׁקֶה קֹדֶם לְטֻמְאָה, (ויקרא יא, לח) "וְכִי יִתַּן", וְהַדָּר (שם) "וְנָפַל מִנִּבְלָתָם", אֲבָל כְּשֶׁהַמַּשְׁקֶה וְהַטֻּמְאָה בְּאֵין נִיחָא לֵיהּ בְּעֵינָן דִּינְיָהוּ לֵיהּ, דְּהֵינוּ כְּשֶׁהַמַּשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁאֵז הַכְשֵׁר נִכְאָה, אֲבָל בְּעֵינָן נִיחָא לֵיהּ. **ב) הַמְרִעִיד אֶת הָאִילָן, לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ שֶׁבֶּר** הַטֻּמְאָה, כְּגוֹן שֶׁהַבִּיא עוֹרֵב כְּזַיִת מִן הַמַּת אוֹ נִבְלָה וְהִשְׁאִירָה שֶׁל עֲנָף הָאִילָן, וְהָאִדֶּם מְנַעְנֵעַ אֶת הָאִילָן כְּדֵי שֶׁתִּפֹּל, וּבְשָׁעָה שֶׁמְּנַעְנֵעַ נָפְלוּ מִי פְּשָׁמִים מֵהָאִילָן עַל הַפְּרוֹת שֶׁתַּחַת הָאִילָן, **אינן בְּכִי יִתַּן,** וְלֹא הִכְשִׁירוּ הַפְּרוֹת. דְּהָא

נְגוּמָן לֹא הָיָה עַל מֵי גְּשָׁמִים אֶלָּא בְּהָאכֵל אז עַל הַטֻּמְאָה שֶׁיְּשִׁירוּ מִהָאילָן. וְאִם נְעֻנַע הָאִילָן **לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מִשְׁקִין, בית שַׁמַּאי אומרים,** בֵּין הַמִּשְׁקִין **הֵיוֹצְאִין** מִן הָאִילָן **וְאת שֶׁבּוֹ** הַיְנוּ אֲפִלּוּ הַמַּיִם שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בְּאִילָן, וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ עַל הַפְּרוֹת, כֻּלָּם **בְּכִי יִתַּן.** מִשְׁקִין תְּמֵאִים שֶׁמַּגִּיעַ אֶת הָאִילָן לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ בְּלֹא הַרְעָנָה, דְּהָרֵי הוּא אַב הַטֻּמְאָה, אֵינָן בְּכִי יִתַּן. לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מִשְׁקִין, **בית שַׁמַּאי אומרים, הֵיוֹצְאִין** וְאת שֶׁבּוֹ, בְּכִי יִתַּן. בית הִלֵּל אוֹמְרִים, הֵיוֹצְאִין, בְּכִי יִתַּן. וְאת שֶׁבּוֹ, אֵינָן בְּכִי יִתַּן. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֹּלוֹ: **ג** הַמְרִעִיד אֶת הָאִילָן וְנָפַל עַל חֲבֵרוֹ, אוֹ סוֹכָה וְנָפְלָה עַל חֲבֵרָתָהּ, וְתִחְתֵּיהֶן זְרָעִים אוֹ יְרָקוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע, בית שַׁמַּאי אומרים, בְּכִי יִתַּ